

KÖNYVEK ZALÁBAN

Kántor János Kurszán

ÜZENET PARTKÖZELBŐL

„Elmúlnak lassan a gógös évek, /egyszerűbbé válnak már napjaink, /hírnévre, kincsre minek vágyakoznánk? - /minden kis mozdulat búcsúra int”

- hangzik fel már-már lemondóan a kötet címét is adó költemény legelején.

Az 53 éves költőnek, lám, mégis sikerült önálló kötetet kirukkolni Zala és - remélhetőleg - az egész ország versolvasói elé. A könyvben szereplő hatvan vers összeválogatásában remek segítséget nyújtott neki hajdani magyartanára: *Tüskés Tibor*, aki nemcsak útra bocsátója volt, hanem mindmáig atyai figyelemmel kíséri *Kántor János Kurszán* költővé fejlődésének egyes állomásait.

Az első kötetes költőnek pedig nehéz dolga lehetett, hiszen a versíráshoz elengedhetetlen magasfokú műveltséget, a formai technikákat mind autodidakta módon kellett elsajátítania. Fáradhatatlan kitartása aztán végre meghozta számára az áhított sikert: verseinek immár önálló kötetben való megjelenését

Kántor János Kurszán - aki jelenleg geodéta a keszthelyi földhivatalban,- már 1 3-14 éves kora óta versel. Napi-és hetilapokban, Zala Megyei antológiákban több alkalommal is jelen volt verseivel, de végül most segítette őt hozzá a Zalai Írók Egyesülete a megérdemelt első kötethez.

A kötetben öt témakör köré csoportosulnak versei: *Önarckép, Vallomás, Búcsú, Ezredvégi Anziks, Meditáció*. A téma mindig egy-egy jellemző költeményének a címe is egyben.

Különösen az első három témakör verseire jellemző igazán a természetközéiben élő ember láttatásmódja. (Oka lehet ennek az is, hogy egy maga építette házban lakik Gyenesdi-áson...)

Bensőséges hangúak szerelmes versei (Vallomás, Búcsú). Szerelmese alakja el rejtezkedik, beleburkolódik a tájba, ahonnan aztán elő-előbukkan hű társaként a költőnek:

„Most, hogy a kert érő gyümölcscsel teli,/s a nyári nap még virággal tűzdeli/ tele a rétet, a réti tisztáson át/ jöjj ide kérlek csillagok hajnalán.”

Édesanyja iránti mély és meleg vonzalma jut kifejezésre az *Önarckép Anyám* című ötsorosban:

„Kimetszi a szél a tájból/fagyöngy-arcodat,/ s hozzá egyre felém: /megszerkesztett életemben/elmosódott Máriakép.”

Az elvesztésén érzett - még mindig sajgó-fájdalom szólal meg az Anyámnak, halottak napján soraiból.

A század - illetve ezredvég emberének nyugtalanító, zaklatott közérzete tör fel az Ezredvégi anziks költeményeiből. A korunk egyre riasztóbb történéseit érzékletesen feltáró versekből mégsem csak a pesszimizmus árad.

Kántor János Kurszán - minden múltbéli és a jelenben tapasztalható nyugtalanító ellentmondás ellenére - képes bizakodva tekinteni nemzeté jövőjébe:

„Hiszek e népben/egyetlen hazában/hiszek e népnek/ föltámadásában”- olvashatjuk a *Credóban*, amelynek felépítése - nagy merészség! - az Apostoli hitvallást idézi emlékezetünkbe.

A meditáció versei a költő felelősségteljes komolyságáról, az emberi lét végletes kérdéseiről szólnak: például a hitről, amely nélkül nem létezhetünk a világban:

„befelé égünk s akár a lázadó,/megmentett hitünk tesszük le elétek”

Kántor János Kurszán képi világa letisztult, kikristályosult. Érett költő minden tekintetben. Olyan, akinél szinte létformává vált a versben gondolkodás. A fentebb említett szívós kitartás görcsének nyoma sincs szárnyaló képein. Finom színek, lágyaság, szelídség, halkszavúság az ő költői sajátjai.

(Zalai Írók Egyesülete, 1995.)

Szabó Ágnes

Szoliva János SZAVAKKAL

TAPOGATÓZOL

Szoliva János zárkózott, szemérmes költő. Az elhallgatások, a végletes szentenciák művésze. A rációt abszolutizálja, s mindazt, ami elsőként érintheti meg az olvasót (a képekbe oldott érzelmeket például), a háttérbe tolja. Mintha a vers csak véletlen találat lenne, s akaratlan születne a költő tollán, hogy kimondhassa, ami „belülről virágzik.” S ahogy befelé figyel, érzi, hogy a „kötések fellazulnak”, hogy „világgá fut” ezer arca, s hogy végül „a megmértetés sáncába hullva) balsamos maszk”-ját temeti.

Szoliva János birkózik a verssel, de „véges és végtelen közt” nincs más irány, csak mi „a kétes semmin át (...) a végtelenbe visz”, bár „az álarcból kilóg az arc”, s „törtött tükörből pislog” ránk a kor.

Könyve végül is több, mint az első kötetek általában. Szerzője hatodfél évtized magasából tekint önmagára, mindannyiunk világára, s a megélt valóság szinte elnémítja: a metaforák fuldokolnak, a tárgyak árny nélkül szétomlanak, de a költőre szabott történelem emberszabású, ezért miénk a pesszimizmusa, ezért fogadjuk el ítéletét: „visszahúz, ami felemel.”

Költőnk takarékosan bánik a szóval, de költészete gondolatilag tágas. A filozófikus dal mestere ő, s ha felfénylik egy-egy szóképe, hasonlata, az a legjobbak társává teszi: „tükröd fényében /úszik el az éj” - „Add kölcsön tekinteted,/ hogy felragyogjon sajgó tévedésem” - „a virrasztó kandelábertek /.../ kerülgetik egymást /az országnyi sötétben”.

Látható, hogy metaforái nemcsak a megnevezés eszközei, a rejtettebb gondolat azonosító jegei. Értjük az alig-alig takart vágyakozás képeit épp úgy, mint a közvetlen politikumot kerülő, mégis megrázó sorait a Szünetjel-ben, a Szolida-ritás-ban, a Helyszíni tudósítás-ban vagy a címadó Szavakkal tapogatózol strófáiban.

Verseit azzal ajánljuk az olvasó figyelmébe, hogy tán maga is elhiszi egyszer: kiléphet a „mókuserék”ből, hiszen nem „szobortól szoborig vezet az út.”

(Zala Megyei Pedagógiai Intézet, 1995.)

Pék Pál